

b

G5

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
1
R
84

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS TE NAALDWIJK

BIBLIOTHEEK
Proefstation voor de Groenten-
Fruiteelt onder Glas te Naaldwijk.

ZAAIMETHODEN BIJ RADIJS

P.N. B 22
Plaats C 5-2
Jaar 1972.

door :
D. de Ruiter

Naaldwijk, september 1972.
No. 524/1972

A
1
R
84

132 : 34
Stamboek no. 5230

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS, NAALDWIJK

Zaaimethoden bij radijs

DOOR :
D. de Ruiter

Naaldwijk, september 1972.
No. 524-72

223 1663

Inhoud

1. Inleiding
2. Opzet
3. Materiaal en methoden
 - a. Grondbewerking en bemesting
 - b. Zaaien
4. Opmerkingen tijdens de teelt
5. Oogstresultaten
6. Bespreking oogstresultaten
7. Samenvatting en conclusie
8. Literatuur

P.N. B 22
 Plaats C 5-2
 Jaar 1972.

1. Inleiding

Het machinaal zaaien van radijs neemt regelmatig toe. De grotere opbrengsten ten opzichte van de handzaamethode stimuleren dit. Het testen van de nieuwere machines, die in de handel komen, is daarom belangrijk.

In deze proef werd het zaaien met de nieuwste precisie-zaamachine van Excelsior vergeleken met de zaaimachine van Hoopman, die al een paar jaar in de handel is, en het met de hand zaaien.

2. Opzet

De volgende objecten kwamen in de proef voor :

- a. Zaaien met de 3 rijtge *Holares* van de fa. Hoopman, Aalten
- b. Zaaien met de 6 rijtge *Eschwege* van de N.V. Excelsior-fabriek, Bovenkarspel
- c. Met de hand zaaien.

De zaai-afstanden waren voor a : $7\frac{1}{2} \times 2$ cm
 voor b : $8 \times 2\frac{1}{2}$ cm.

Hierdoor kwamen respectievelijk 650 en 500 zaden per m².

Bij het met de hand zaaien werden 435 zaden per m² gebruikt.

De proef werd in twee herhalingen genomen. De proef werd opgezet in een koud warehouse, voorzien van een Priva brander, voor het opvangen van eventuele nachtvorsten.

3. Materiaal en methoden

a. Grondbewerking en bemesting

De grond werd doorgespoeld, bemest met 7 kg 12 x 10 x 18 per are en gespuit. Daarna werd 10 minuten geregend. Direct voor het zaaien werd de grond gelijk geharkt, met trapklompen vastgelopen en daarna weer licht geharkt, om het machinaal zaaien te vergemakkelijken.

b. Zaaien

Gezaaid werd op 21 januari. Gebruikt werd het ras *Alvo* van A. Vogelaar, Poeldijk. Het zaad had een diameter van 2,0 - 2,8 mm. Alleen het fijnste- en het grofste zaad was uitgezeefd. Het 1.000 korrelgewicht was gemiddeld 9,20 g. Dit betekent dat bij a 6 gram; bij b $4\frac{1}{2}$ g en bij c 4 g zaad per m² werd gebruikt.

Bij de handzaamethode werd het zaad licht ingeharkt en de grond aangedrukt met de plak.

Na het zaaien werd bij alle zaaimethoden de grond 2 minuten beregend.

4. *Opmerkingen tijdens de teelt*

De groei verliep in het algemeen vlot. Er kwamen enkele droge plekken voor, die een paar keer extra werden begoten. Dit gaf plaatselijk enige verlaten van de oogst.

Het gewas, gezaaid met *Holares*, had een vrij dunne stand en veel open plekken. De zaadgrootte was waarschijnlijk niet goed aangepast aan de zaaiband. Dit gold ook voor *Eschwege*, waar een vrij dichte stand voorkwam. De berekende zaaidichtheid was niet in overeenstemming met de werkelijkheid.

De standdichtheid bij de handzaaimethode was goed door de goede verdeling van het zaad over het zaaibed.

5. *Oogstresultaten*

Van twee gedeeltes van de veldjes werden oogstgegevens verzameld (zie schema op bijlage 1). Een paar afwijkende plekken door droogte, werden buiten beschouwing gelaten, zodat van *Holares* inplaats van 4 maar gegevens van 2 veldjes in de proefuitslag werden betrokken.

Op 21 maart werd de radijs doorgebost; op 28 maart werd alles weggebost wat oogstrijp was. In tabel 1 is de gemiddelde opbrengst gegeven.

Tabel 1

Gemiddelde opbrengst in bossen per m²

	21 maart	28 maart	totaal
<i>Holares</i>	7,2	1,0	8,2
<i>Eschwege</i>	6,7	4,0	10,7
<i>Handzaai</i>	7,5	2,0	9,5

6. *Bespreking oogstresultaten*

De iets dunnere stand gaf bij *Holares* een wat lagere opbrengst. Bij de tweede oogst werd bijna alles weggebost. De dichtere stand bij *Eschwege* gaf enige verlaten. De totale opbrengst was uiteindelijk hoger dan bij de andere zaaimethoden. De dichtere stand gaf meer "zoekwerk" bij het doorbossen.

De opgegeven precisie zaai werd niet bereikt. De grootte van het zaaizaad moet goed zijn afgestemd op de grootte van het zaai-element of zaaiband.

Bij handzaai-methode was de stand zeer goed. De kwaliteit van de radijs was bij alle zaaimethoden goed.

7. *Samenvatting en conclusie*

Door de belangstelling van het machinaal zaaien van radijs en het op de markt komen van nieuwere machines, werd in een proef de nieuwste machine vergeleken met een oudere, in de handel zijnde machine en de handzaamethode.

Een precisie zaai werd nog niet bereikt. De oorzaak ligt in de ongelijke grootte van het zaad. Zaad met een grootteverschil van 0,8 mm leent zich niet goed voor een precisiezaai. Voor goede resultaten mag ten hoogste een verschil in zaadgrootte voorkomen van 0,2 mm.

Zaai-elementen en/of zaaibandjes moeten goed op de zaadgrootte zijn afgesteld.

Andere omstandigheden, zoals zaadkwaliteit, conditie van de grond enz. kunnen hiernaast eveneens de resultaten beïnvloeden.

De dichtere stand bij de Eschwege machine was voor deze voorjaarsteelt geen bezwaar. Voor een herfst- of winterteelt, wanneer de lichtintensiteit in het minimum is kan dit een bezwaar zijn. De gevolgen kunnen dan zijn, een te sterke loofontwikkeling en een mindere - én een verlate knolvorming.

De ongelijke stand bij de Holares machine werd hoofdzakelijk veroorzaakt door het minder goed uitzaaien van het zaad vanwege het grote verschil in zaadgrootte. Plaatselijk kwam geen zaad terecht, op andere plaatsen stonden te veel planten bij elkaar.

8. *Literatuur*

Ruiter, D. de	Mechanisatie bij de radijsteelt onder glas,
Intern verslag Proefstation Naaldwijk, 1968
Ruiter, D. de	Precisiezaai bij radijs
Intern verslag Proefstation Naaldwijk, 1970.

Schema Zaaimethoden bij radijs C 5-2

A = Holaresmachine : 3 rijen Zaai-afstand : $7\frac{1}{2} \times 2$ cm

B = Eschwegemachine : 6 rijen Zaai-afstand : 8×2 cm

C = Handzaai Zaadhoeveelheid : 4 g per m²

